

Cercetări privind așezările getică și feudală timpurie de la Bragadiru (1968—1969)

Așezările străvechi de la Bragadiru¹ situate în afara comunei cu același nume pe o terasă a riuului Sabar, ocupă un teren ce aparține L.A.S. și C.A.P. Bragadiru. Locul aflat în spatele morii Bragadiru, în partea de vest a orașului București, este tăiat de drumul de țară care leagă satul Clinceni de șoseaua națională ce duce spre Alexandria-Zimnicea.

Locuirea Latène, semnalată prin prealabile cercetări de suprafață, dovedind dintr-un început o deosebită importanță — deoarece era prima așezare din a doua epocă a fierului, din raza Capitalei, depistată pe malul riuului Sabar — a fost cercetată începând cu anul 1968. Ca metodă de studiere s-a recurs la un sistem de secțiuni lungi dar înguste, paralele între ele largite prin casete în punctele unde au fost surprinse complexe. În total s-au deschis șase secțiuni (noteate I—VI) și 64 casete, care au permis dezvelirea a 19 locuințe: (noteate B1—B19) 13 din epoca Latène și 6 din feudalismul timpurie.

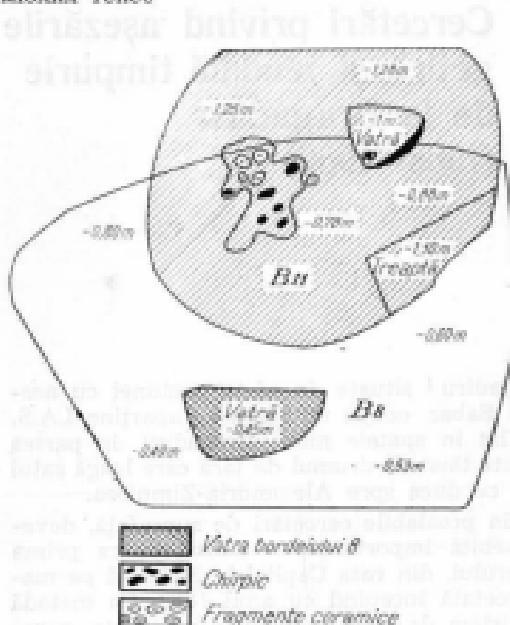
Observarea atentă a profilurilor secțiunilor deschise a dat posibilitatea stabilirii următoarei situații stratigrafice :

Peste un pămînt galben compact, castaniu de pădure, se găsește un strat de pămînt cenușiu închis, ce cuprinde fragmente ceramice Latène. Acest strat străpuna pe alocuri de locuințele feudale timpurii (sec. X—XI e.n.) este suprapus de stratul vegetal actual.

Semnalăm, însă, că în apropierea vechii albiei a riuului Sabar, spre capătul de est al secțiunii III, în stratul de pămînt cenușiu închis s-au aflat pe lingă fragmente ceramice Latène și urme materiale care au aparținut secolului II—III e.n.

În cuprinsul stratului de pămînt cenușiu închis pe toată suprafața de teren cercetată numai materialele Latène constituie un strat de cultură propriu-zis, bine conturat și ușor de sesizat. Materialele ce au aparținut secolelor II—III e.n. surprinse într-o singură situație (în stratul cenușiu închis al secțiunii VI) la periferia estică a așezării geto-dace dovedesc după toate probabilitățile existența, la răsărit de așezarea Latène, a unei alte locuiri de secolele II—III e.n., situată pe locul unde se înalță în prezent moara Bragadiru cu atelajele ei. Date fiind condițiile actuale așezarea datind din sec. II—III e.n. nu va putea fi niciodată cercetată.

¹ Așezările de la Bragadiru ne-au fost semnalate de Roman Petre, cercetător la Institutul de Arheologie al Academiei R.S.R. căruia îl aducem și pe acesta călă multumirile noastre.

I. Planul bordelului 11 și a locuinței 8 (sec. II—I I.e.n.)

In așezarea Latène de la Bragadiru au putut fi determinate două nivele de locuire, dovedite prin suprapunerea parțială a unui bordei Latène, notat B.11, de către o locuință de suprafață B.8 (fig. 1). Groapa bordeiului pornește de la baza humusului cenusiu închis, pe cind locuințele de suprafață s-au aflat în plin strat cenusiu închis. În cursul campaniei de săpături din anul 1968, s-au descoperit, ca apartinând primului nivel, un singur bordei, iar celu de al doilea 12 locuințe de suprafață.

Bordeiul 11 surprins pe latura nordică a secțiunii IV, a putut fi urmărit prin deschiderea a două casețe paralele între ele și perpendicularare pe secțiunea amintită. Bordeiul săpat la adâncimea aproximativă de 1,28 m, avea formă aproape elliptică; intrarea fixată pe latura de sud a încăperii se făcea cu ajutorul unei trepte. În colțul de nord-est al locuinței a fost surprinsă o vatră aproape rotundă, parțial distrusă. În apropierea ei s-au găsit împreună cu chirpic multe fragmente ceramice. Pămîntul de umplutură din groapa bordeiului 11, amestecat cu o mare cantitate de cenusaș, poate să indice că în construcția bordeiului s-a folosit trestia. Chirpicul cu urme de nuiele arată de asemenea în ridicarea peretilor utilizarea lutului lipit pe o împletitură din lemn.

Cele 12 locuințe de suprafață diferă unele în raport cu altele în privința formelor și a dimensiunilor lor. Astfel opt dintre ele au forma patrulateră cu colțurile rotunjite, iar celelalte patru au avut conturul elliptic; cele eliptice sunt de dimensiuni mai reduse: 3,50 m × 3 m; 3,20 m × 2,90 m; celelalte au suprafață mult mai mare și anume: 5,60 m × 4,20 m; 5,10 m × 3,90 m. În genere locuințele sunt prevăzute cu cîte o vatră

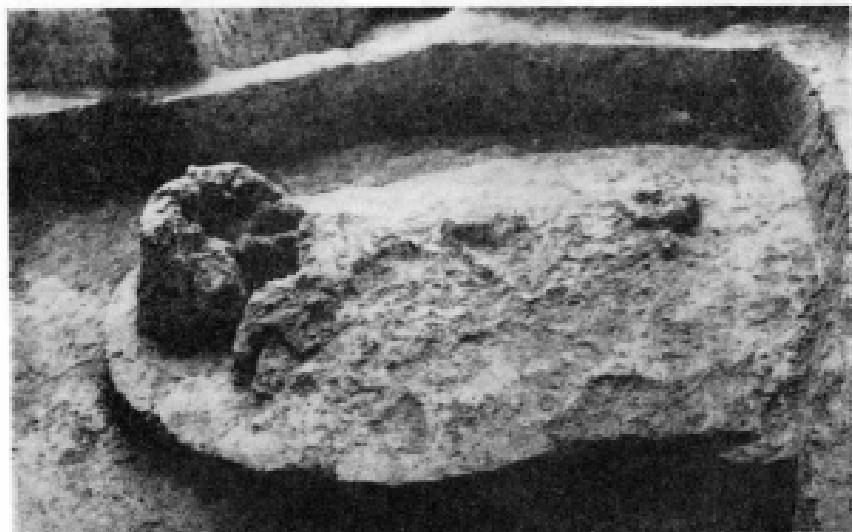
deschisă de formă ovală aproape rotundă, cu diametrul între 0,50 m — 1 m, situată în colțul de nord-est sau est al încăperii respective. Vetrele așezate direct pe pămînt, serveau pentru prepararea hranei.

Intr-o singură situație, locuința notată L. 13 era prevăzută pe latura de vest, cu un cuptor ce servea pentru prepararea hranei. Pereții lateralii ai cuporului s-au păstrat pe înălțimea de 0,60 m — 0,65 m, pe cind cupola acestuia a fost distrusă de lucrările agricole, survenite ulterior. În secțiunea III menționăm existența unui cupor pentru reducerea minereului de fier². De formă tronconică, cuporul păstra pereții pe înălțimea de 0,50 m — 0,55 m, iar diametrul vatrăi executat în pantă îndărătă masura 0,50 m. Suprafața vatrăi precum și o portiune restrinsă aflată în exteriorul cuporului erau acoperite cu zgrură³ rezultată din prelucrarea minereului de fier. Alături de cuporul descris a fost găsit un fragment de tub cilindric, executat din pămînt ars care aparținuse uneia

² Cupioare primitive pentru reducerea minereului de fier s-au găsit și la Cireșu, (cf. Expectatus Bujor și Lucian Roșu, Cupioare primitive de reducere a minereului de fier din epoca geto-dacă descoperite la Cireșu, în Revista muzeelor, 4/1968, pp. 307—309) și Doboseni (cf. Zoltan Székely, Raport preliminar asupra sondajelor executate de Muzeul regional din Sfântul Gheorghe în anul 1956, în Materiale și cercetări arheologice, V, 1959, pp. 231—233). La Cățelu Nou este semnalată o locuință de meșteșugăru specializat în prelucrarea metalelor (cf. Istoria orașului București, 1963, vol. I, p. 44). Prelucrarea metalelor mai este dovedită și la Cetățenii din Vale (cf. Flaminiu Mirțu, Contribuții la cunoașterea vieții dacilor, în Studii și articole de istorie, V, 1962, p. 21).

³ Zgrură s-a aflat la Doboseni (cf. Zoltan Székely : op. cit.) și la Cățelu Nou (cf. Istoria orașului București, vol. I, 1963, p. 44).

2. Cupor pentru reducerea minereului de fier (sec. II—I î.e.n.).

3. Ceramică petrogradă cu mină și la rostid.

1—vas tronconic negru lustruit lucrat cu mină; 2—căpuș; 3—vas cu corpul arcuit lucrat cu mină; 4—cenușă la rostid; 5—8 imitații locale după cupoile deliene; 9—bol; 10—mânușă fragmentară de la o amforă de tip rhodian; 11—mânușă fragmentară de amforă, de factură autohtonă; 12—fusaletă din lut.

dintre foalele folosite pentru introducerea curentului de aer în interiorul cuptorului. Procesul de prelucrare a minereului din fier se realiza printr-o metodă foarte simplă, ce constă din umplerea cuțitorului, pe la calota superioară, cu minereu, care după topire la o temperatură ridicată era extras prin dărâmarea totală sau parțială a cuțitorului respectiv. Datarea acestui cuțitor s-a putut determina pe baza cîtorva fragmente ceramice Latène (sec. II-I I.e.n.) aflate cu ocazia degajării pămîntului din preajma lui (fig. 2).

Chirpicul cu urme de nuiele indică materialul folosit pentru ridicarea pereților camerelor. Lucrul cert este că aceste case erau clădite la suprafața solului, folosindu-se un schelet de pari ce susțineau o impletitură din nuiele, peste care se lipea un strat gros de lut.

In inventarul așezării Latène de la Bragadiru s-a descoperit ceramică, împărțită în următoarele categorii : vase lucrate cu mină și la rostă. Unele vase lucrate cu mină sunt confectionate dintr-o pastă pușă, dar adeseori râu arși. Suprafața lor prezintă un lustru negru, mai rar brun sau roșcat. Alte recipiente făcute dintr-o pastă poroasă grosolan modelată, inglobează cele mai multe și mai comune forme. În prima categorie se întâlnesc următoarele tipuri : căni de proporții mici, fragmente de buze precum și pereți proveniți de la căni, farfurii și fructiere. Dintre vasele întregi menționăm existența unui vas tronconic cu fundul plat și buza teșită⁴ (fig. 3/1). Vasele din pastă poroasă cuprind : cățui (fig. 3/2), vase mijlocii având corpul arcuit și buza evazată (fig. 3/3) precum și vase cu profilul în formă de clopot și de „urnă”⁵.

La acestea decorul este alcătuit din : butoni simpli, sau butoni decorați pe suprafața lor cu incizii în formă de cruce legate prin briuri alveolare. Ceramică lucrată la rostă este alcătuită din : cești bitronconice (fig. 3/4) de culoare cenușie prevăzute cu o toartă, fructiere cu picior, precum și fragmente aparținind unor strecurători și vase mari de provizie. Trebuie de asemenea menționate imitațiile după cupele deliene, decorate cu motive vegetale (fig. 3/5, 6, 7, 8) precum și un exemplar de cupă în formă de bol, realizat dintr-o pastă fină cenușie, decorat numai pe fund, cu două grupuri de cercuri concentrice incizate în pasta moale⁶ (fig. 3/9). Imitații locale după formele grecești mai sunt reprezentate prin fragmente de amfore și cîteva mânuși de amfore (fig. 3/11). Dintre mânu-

⁴ Vasul prezintă asemănări cu un exemplar de la Poiana, care spre deosebire de acela descoperit la Bragadiru are buza răstrânsă în afară (cf. Radu și Ecaterina Vulpe, *Les fossiles de Poiana, în Dacia III-IV, 1927-1932* p. 283 fig. 26/1). Același vas își găsește analogii cu un recipient de la Ciolănești din Deal, ce are gâtul mai înalt comparativ cu acela al vasului de la Bragadiru. Profesorul Mircea Petrescu-Dimboviță datează complexul de la Ciolănești din Deal în sec. II-I I.e.n. (cf. Prof. dr. docent Mircea Petrescu-Dimboviță, *Cercetările arheologice de la Ciolănești din Deal și importanța lor pentru Latène-ul dacic*, comunicare sustinută pe data de 18 decembrie 1969 în cadrul Conferinței Naționale de Arheologie de la Craiova.

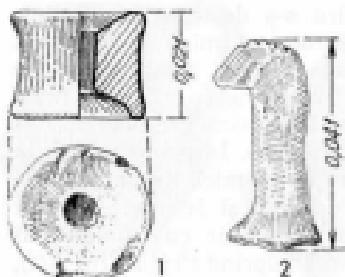
⁵ Vase în formă de „urnă” sunt și la Căjeșu Nou (cf. Valeriu Leahu, *Raport asupra săpăturilor arheologice efectuate în 1960 la Căjeșu Nou, în Cercetări arheologice în București*, I, 1963, p. 32 și p. 37 fig. 22/2).

⁶ O piesă asemănătoare s-a găsit la Piscul Crâsan (cf. Vasile Pirvan, *Geften*, București, 1926, p. 63, fig. 25).

șile de amfore este de reținut un exemplar de tip rhodian (inv. 105133) databil în sec. II I.e.n.⁷ (fig. 3/10).

In locuință 8, în bordeul 11, precum și în secțiunea III s-au mai găsit și o serie de fusiole aferice⁸ (fig. 3/12) sau bitronconice cu cele două extremități aplatizate⁹ (fig. 4/1) (inv. 105125, 105127, 105128, 105129). Tot în bordeul 11 s-a identificat o protomă de vas în miniatură, modelată dintr-o pastă fină de culoare cărămizie roșiatică, redând un cap de porumbel (fig. 4/2).

Obiectele din fier găsite în cantitate foarte redusă ne rețin atenția prin descoperirea unui fragment de manșon din fier ce a aparținut probabil unei unelte precum și a unui fragment de sârmă cu capetele ușor suprapuse, dind impresia unui inel.

4. 1 fusioală de lut ; 2 protomă din lut redând un cap de porumbel.

Ceramica din locuirea getilor de pe malul riuului Sabar, prezintă asemănări cu aceea descoperită și în alte așezări de același tip găsite pe teritoriul Capitalei, la Cățelu Nou¹⁰, Tinganu¹¹ și din restul cimpiei Munteniei de la Popești Novaci, Piscul Crâsanii¹² și altele.

Aproape în toate locuințele s-au aflat resturi de oase de la animalele domestice : cornute mari și porcine.

Încadrarea cronologică a așezării Latène de la Bragadiru se poate face numai pe baza ceramicii asemănătoare, după cum am menționat cu aceea de la Popești Novaci, corespunzînd astfel în timp sec. II—I I.e.n.¹³.

Inventarul așezării Latène îi împrină acesteia un caracter rural ce se caracterizează printr-o viață economică sedentară, practicindu-se urmă-

⁷ Datarea s-a făcut pe baza similarității cu un exemplar găsit la Histria (informație primită de la Victoria Eftimie Andronescu, cercetătoare la Institutul de arheologie București).

⁸ Radu și Ecaterina Vulpe, op. cit., p. 316, fig. 25/7.

⁹ Idem, p. 316, fig. 25/27 ; 43 ; 44.

¹⁰ Valeriu Leahu, op. cit., în Cercetări arheologice în București I, 1963, pp. 15—47 ; Idem, Săptămâni arheologice de la Cățelu Nou în Cercetări arheologice în București II, 1963, pp. 11—73.

¹¹ Miorța Turcu, Așezarea Latène de la Tinganu, în Cercetări arheologice în București, II, 1965, pp. 270—274 ; Idem, Cercetări arheologice la Tinganu 1967—1968, în București, Materiale de istorie și muzeografie, 1968, VI, pp. 93—96.

¹² Ioan Andrieșescu, Piscul Crâsanii, în extras : Memorile secolului istorice, seria III, tom III, Mem. I, 1924, pp. 1—111.

¹³ Radu și Ecaterina Vulpe, Săptămâni arheologice Popești, în S.C.I.V. VI, 1—2, 1955, p. 62 ; Idem, Materiale și cercetări arheologice VII, p. 331.

toarele indeletniciri : agricultura, creșterea vitelor, olăritul, torsul, țesutul și prelucrarea metalelor.

Aproprierea de marea acropolă de la Popești, precum și asemănarea ceramicii, existentă, între cele două așezări, ne îndreptățește să afirmăm că între ambele centre au existat strinse legături, determinate desigur de dezvoltarea economică și politică a acestora.

Situarea pe malul Sabarului, destul de aproape de rîul Argeș, rîu care leagă regiunea subcarpatică cu aceea a cîmpiei dunărene, constituia și pentru populația getică de la Bragadiru o cale de acces spre aceste meleaguri.

■

Sec. II—III e.n. îi aparține descoperirea în secțiunea III a unei locuințe de suprafață, situată în afara limitei estice a așezării Latène.

De forma unui patrulater cu colțurile rotunjite, locuința se inscrie în stratul cenușiu. În interiorul ei ceramică descoperită în mică cantitate, fragmentată, poate fi împărțită în două categorii : ceramică lucrată cu mină — care predomină — și ceramică lucrată la roată.

Ceramică lucrată cu mină este reprezentată prin fragmente de funduri (fig. 5/1-2) și pereți aparținând unor vase borcan, realizate dintr-o pastă bună cu mult nisip în compoziția sa, aspiră la pipăit (fig. 5/3). Din această categorie nici un recipient nu este decorat. Vasele borcan dacice, le găsim și în cadrul culturii de tip Chilia-Militari, în necropola de la Chilia (județul Argeș)¹⁴, în așezarea de la Mătăsaru¹⁵ și în cele de pe teritoriul orașului București (Militari¹⁶, Străulești-Mălcănești¹⁷) și la dacii din interiorul provinciei Dacia — în necropola de la Soporul de Cîmpie¹⁸, sau în așezarea de la Ocna Sibiului¹⁹ precum și în Dobrogea cum ar fi la Dinogetia²⁰.

Ceramică lucrată la roată, este reprezentată prin fragmente cenusii care au aparținut unor cani (fig. 5/4), ulcioare (fig. 5/6) și străchini (fig. 5/5 ; 7). Starea fragmentară a ceramicăi lucrată cu mină și la roată nu ne permite permise reconstituirea de forme întregi.

Alături de ceramică semnalată, în aceeași locuință s-au mai găsit fragmentul, probabil, al unei coase (fig. 5/8), precum și un ambar executat dintr-o bară de fier ; la unul din capete a fost realizată veriga de sus-

¹⁴ Sebastian Morintz, Номал обмін давньої культури в епоху римську in *Dacia*, N.S., V, 1961, p. 308, fig. 6/4.

¹⁵ Gh. Bîcîr, Eug. Popescu, Cercetările de la Mătăsaru și contribuția lor la cunoașterea culturii materiale a dacilor iberi, în *Studii și comunicări*, Pitești, 1968, fig. 6/4.

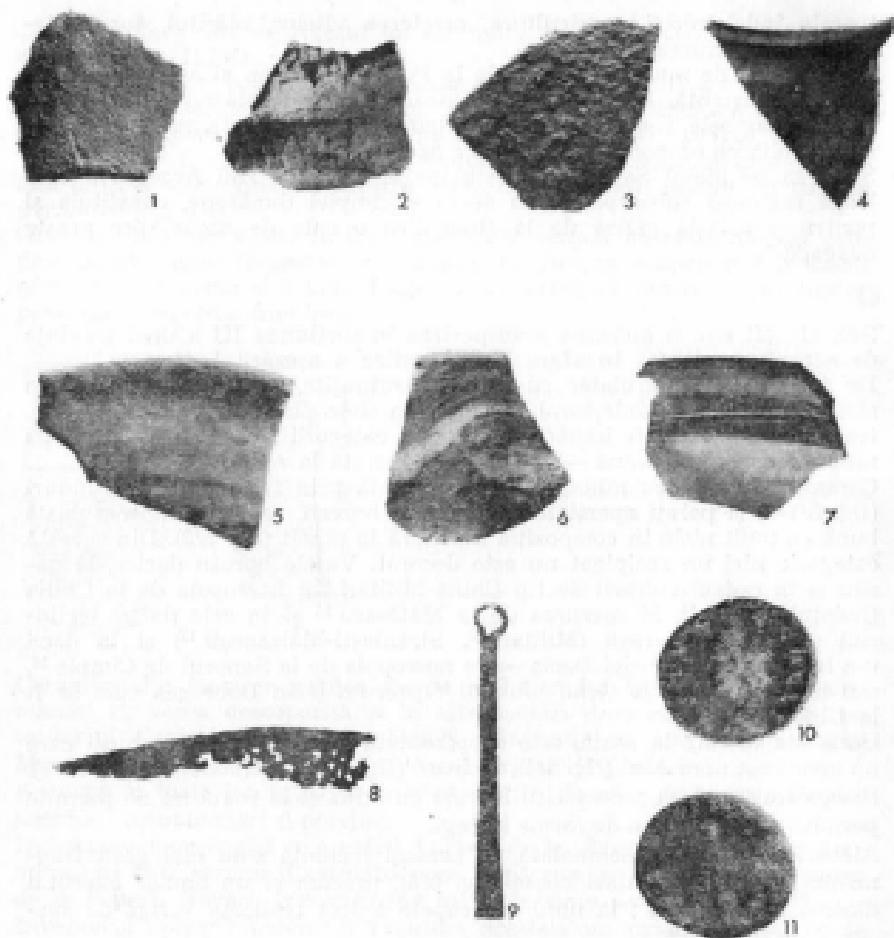
¹⁶ Vlad Zirra și Gh. Cazimir, Unele rezultate ale săpăturilor arheologice de pe cîmpul Roja din cartierul Militari, în *Cercetări arheologice în București*, I, 1963, p. 52, fig. 8/1-2.

¹⁷ Margareta Constantinescu și Pannit I. Pannit, Săptierul Bâneasa — Străulești, Cercetările din sectorul Mălcănești (1964—1966), cercetările privind așezările prefeudale în București, în *București, Materiale de istorie și muzeografie*, VI, 1968, p. 44—64, fig. 7/3, 9, 10, 11.

¹⁸ D. Protașe și L. Tigără, Săptierul arheologic Soporul de Cîmpie, în *Materiale și cercetări arheologice*, V, 1950, p. 385 și pl. 1/6.

¹⁹ D. Protașe, O așezare dacică din epoca română la Ocna Sibiului, în *Apulum*, VII/1, p. 232 și urm. și fig. 3, 4.

²⁰ Gh. Ștefan și colab., Săptierul Gărdău-Dinogetia, în *S.C.I.V.*, 1953, 1—2, p. 265 și urm.

5. 1—2 funduri de vase borcan ; 3 fragment, perete vase borcan ; 4, fragment cană în roată ; 5 fragment gură ușor ; 6—7 fragmente strâncări ; 8 lamă de coasă ; 9 amnar ; 10—11 monedă imperială română.

pensie prin subțierea corpului amnarului și indoirea acestuia. Spre capătul subțiat, pe suprafață sa amnarul are un decor incizat format din două grupe de cîte două linii paralele între ele. Între grupele de linii se află cuprinse alte două linii întrețălate formind un „x” (fig. 9/9). Piese asemănătoare, nedecorate însă, au fost surprinse în aşezarea de la Tîrgovîște²¹.

²¹ Gh. Diaconu, Două amnare de tip Pskovsk descoperite în Muntenia, în *S.C.I.V.*, nr. 3, 1964, pp. 427—433 și fig. 1/3—4.

Datarea locuinței s-a putut face atât pe baza ceramicii descrise, cât și a unei monede din timpul împăratului Gallienus²², (253—268 e.n.) (fig. 5/10-11).

Locuirea străveche Latène situată pe promontoriul de la Bragadiru, a fost suprapusă de o aşezare mai nouă datând din sec. X—XI e.n.

După felul în care erau dispuse semibordeiele găsite la adâncimea de 0,80 m — 0,90 m, față de nivelul solului actual, s-a putut trage concluzia că aşezarea feudală timpurie este masată în partea de nord-est a terasei. Locuințele de forma pătrată (B 4), trapezoidală (B 3), sau dreptunghiulară cu colțurile drepte (B 1, B 9, B 10 și B 15) au latura ce variază între 3,20 m și 4,30 m. Excepții de la aceste dimensiuni face semibordeul B 5 ale cărei laturi sint de : 5 m × 4 m.

S-a putut observa, în genere, că locuințele au fost aşezate în pantă lină orientată de la sud spre nord.

Intrarea surprinsă numai în interiorul unei locuințe (B 4) era alcătuită dintr-o treaptă de coborîre, săpată pe latura estică a încăperii.

În toate semibordeiele s-a aflat cîte un cupor aşezat fie către peretele estic, fie către cel sudic sau uneori chiar în apropierea celui nordic. Locuința B 5 a fost, însă, prevăzută cu două cuptoare, unul ridicat spre colțul estic al camerei, iar al doilea spre latura de nord. Prin curățirea cupotorului dinspre est s-a găsit multă ceramică spre deosebire de celelalte unde nu s-a aflat nici un fragment ceramic. De aci s-ar putea trage concluzia că pentru inceput a fost ridicat și folosit cuporul nordic, iar ceea ceva mai tîrziu al doilea, primul fiind părăsit și golit de materiale.

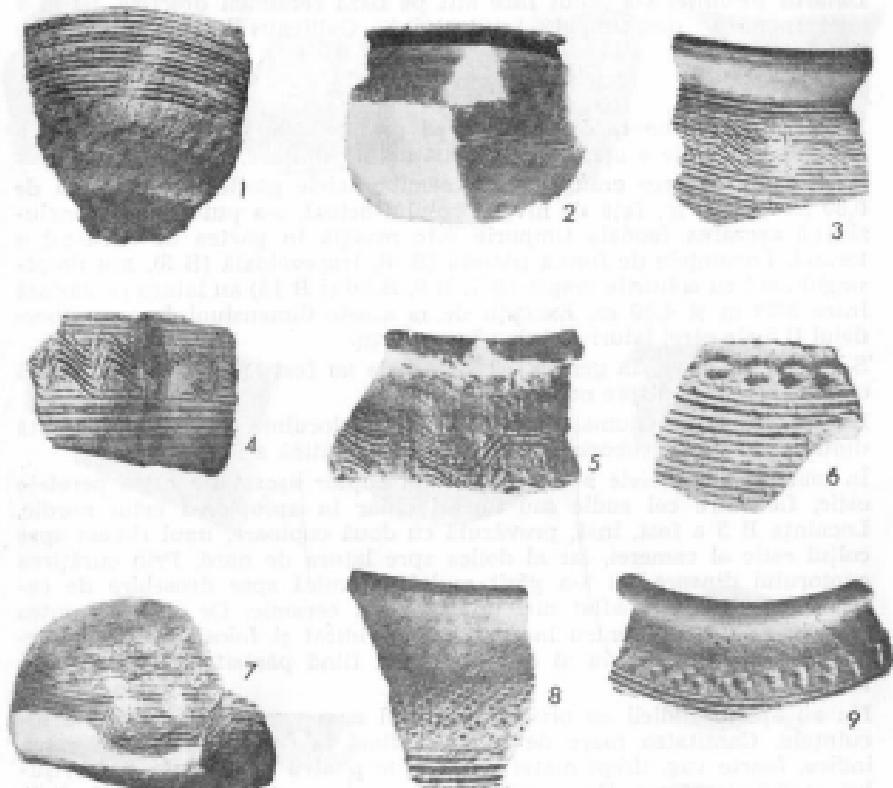
Nu au apărut indicii cu privire la modul cum vor fi fost acoperite locuințele. Cantitatea mare de cenușă, aflată la degajarea lor ar putea indica, foarte vag, drept materiale folosite pentru construirea acoperișului, stuful și papura. De asemenea nu s-a observat nici o urmă de lipitură de la pereți sau de la podele.

Ceramica constituie elementul preponderent al inventarului aflat în locuințe. Prin prezentele cercetări arheologice n-a putut fi întregit complet nici un vas, dar pe baza fragmentelor descoperite s-a stabilit că forma vaselor este oala borcan fără torți. Această formă are două variante : 1 — oala cu corpul mai puțin bombat și umerii cu o ușoară proeminență și 2 — oala borcan cu modelarea umerilor dezvoltată situată imediat după arcuirea gâtului. Aceste vase sunt confectionate, la roata încreștă de mînă, dintr-o pastă cu nisip mult și pietricele sfărimate. Buza oalelor borcan se prezintă teșită sau simplă rotunjită²³.

Decorul exterior al recipientelor alcătuit din incizii s-a realizat cu ajutorul unui pieptene folosit pe suprafața moale a pastei vasului. Elementele de decor sunt alcătuite din : incizii orizontale continue care sco-

²² Moneda a fost identificată de Maria Cojocârescu : Av : GALLI[E]PUS AUG. Rv : FORTUNA [REDUX] (cf. H. A. Seaby — Roman Coins, Londra, 1964).

²³ Un exemplar asemănător este menționat în aşezarea de la Dridu, (cf. Eugenia Zaharia, Săpăturile de la Dridu, contribuții la arheologia și istoria perioadei de formare a poporului român, 1967 pl. V/3).

6. Ceramică de uz comun (sec. X—XI, a.c.).

pe că tot corpul vasului²⁴ (fig. 6/1), incizii orizontale întrerupte de benzi în val²⁵ (fig. 6/2), bandă de linii în val, care se suprapune inciziilor orizontale²⁶ (fig. 6/3-4), decor situat pe umărul vasului respectiv — benzi în val paralele între ele²⁷ (fig. 6/5).

Mentionăm vase cu decor format din mici gropițe incizate situate pe umărul vasului²⁸ (fig. 6/6 ; 6/9), sau grupaje de mici puncte incizate, urmărite de linii orizontale trase pe umărul recipientului (fig. 6/8). Adeșoare vasele borcan sunt decorate pe toată suprafața exterioară cu incizii orizontale peste care pe umărul vasului se mai află linii oblice²⁹ (fig. 6/7).

²⁴ La Busnăbi se întâlnește același decor (cf. I. Barnea, Ceramica din cariere de cireșii de la Busnăbi, în S.C.I.V., 1962, nr. p. 383 și fig. 4/1).

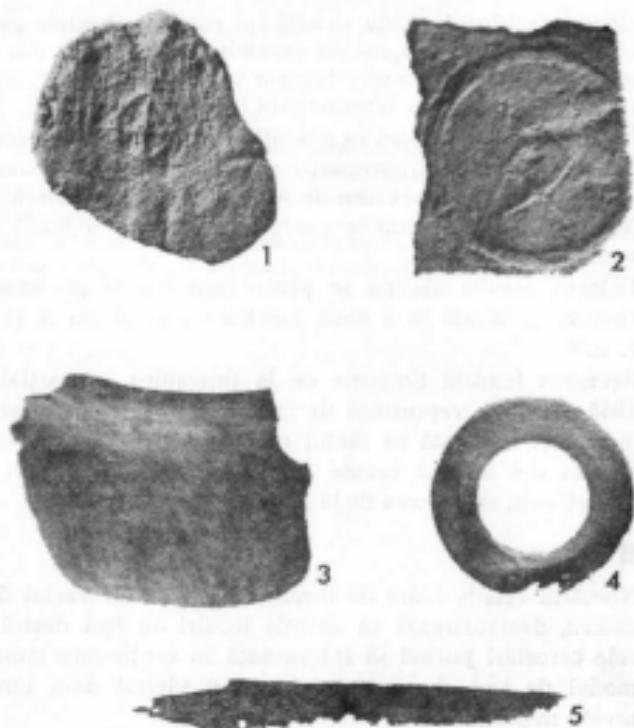
²⁵ Idem, p. 384 și fig. 1/4, 4/5, 7.

²⁶ Idem, p. 384 și fig. 4/6.

²⁷ Vl. Zirra : Cercetări feudale timpurii la Ileasa Podari în Materiale și cercetări arheologice, 1969, V, p. 606, fig. 5/12.

²⁸ I. Barnea, op. cit., p. 385 și fig. 2/2.

²⁹ Idem, p. 383 și fig. 1/3, 2/3, 3/7.

7. 1—2 fonduri de vase stampilate ; 3 fragment ceramic decorat cu linii oblice lustruite ; 4 cujît din fier ; 5 tablă circulară din bronz.

Ceramica de uz comun de la Bragadiru se asemănă foarte mult cu aceea găsită în Dobrogea la Capidava³⁰, Dinogetia³¹, iar din cîmpia Muntenei de la Ilieana Podari³², Dridu³³ și din București punctul Piața de Flori³⁴.

Două funduri de vase au stampile în relief. O stampilă se caracterizează printr-o cruce mică cu brajele egale inscrise într-un cerc (fig. 7/1). Crucea ocupă centrul suprafeței bazei³⁵. A două stampilă se inscrie într-un cerc

³⁰ Gr. Florescu, R. Florescu și P. Diaconu, Capidava, monografia arheologică I, București, 1968, p. 162 și urm.

³¹ Rapoarte preliminare, în S.C.I.V., 1, 1951, 3—4 1955 și Materiale și cercetări arheologice IV—VIII, 1957, 1962 ; Marin Comșa, Unele concluzii istorice pe baza ceramicii din secolele VI—XII, în S.C.I.V., 1—4, 1957, p. 276 și urm.

³² Vlad Zărra, op. cit.

³³ Eugenia Zaharia, op. cit.

³⁴ Pannit I. Panait, Cetatea Bucureștilor în sec. XIV—XV în Revista muzeelor 4/1969, pp. 310—318.

³⁵ O stampilă asemănătoare s-a găsit pe fundul unui vas de la Dridu (cf. Eugenia Zaharia, op. cit. pl. X/1).

mare în mijlocul căruia se află un romb cu brațele prelungite (fig. 7/2). Un mic grup de fragmente ceramice este format din vase borean, fără torși, de culoare cenușie, lucrate tot la roată. Pasta recipientelor foarte fină este decorată în exterior prin linii oblice (fig. 7/3).

În B 9 pe lingă ceramică s-a aflat și un cuțit din fier (fig. 7/5). Dintre obiectele de metal descoperite mai semnalăm o cataramă trapezoidală și o mică tablă lucrată din bronz, de formă circulară găurită la mijloc (fig. 7/4). Cîteva fusaiole confectionate dintr-o pastă fină întregesc inventarul așezării.

Datarea acestei așezări se poate face numai pe baza ceramică de uz comun, încadrată în a doua jumătate a secolului X și începutul sec. XI e. n.²⁸

Așezarea feudală timpurie de la Bragadiru — parțial cercetată în anii 1968—1969 — reprezintă de fapt, prima locuire de sec. X—XI e.n., depistată și cercetată pe malul rîului Sabar, inscriindu-se printre puținele așezări din această vreme cunoscute pînă în prezent pe teritoriul Capitalei, cum ar fi aceea de la Piața de Flori²⁹.

Numărul relativ mare de locuințe cu inventar variat descoperite la Bragadiru, demonstrează că ambele locuri au fost destul de dense, vîtoarele cercetări putînd să întregească în continuare cunoștințele legate de modul de trai al populațiilor ce au viețuit de-a lungul veacurilor pe aceste meleaguri.

Recherches concernant les habitats gétiques et féodale précoce de Bragadiru (1968—1969)

RESUME

Pendant les années 1968—1969, on a fait des recherches archéologiques dans la partie ouest de la capitale sur un promontoire tout proche à la rivière Sabar, derrière le moulin Bragadiru. Ces recherches ont donné la possibilité de découvrir des habitats : Latines (II—I siècle a.J.C.) et féodaux précoce (II—III et X—XIème siècles après J.C.). On a fouillé 13 habitats gétiques, un habitat du II—IIIème siècle après J.C. et 6 maulis du X—XIème siècle après J.C. Leur inventaire a été constitué par de la céramique, des fousaibles et quelques outils en fer.

Etant donné l'importance particulière, présentée par ces découvertes, les recherches archéologiques continuent.

Liste des illustrations

1. Le plan du teudis 11 et la l'habitat 8 (II—I siècle a.J.C.)
2. Four pour la réduction du minerai de fer.

²⁸ Idem, p. 136 ; I. Barnea, op. cit., p. 336.

²⁹ Panait I. Panait, op. cit.

3. Céramique gétique travaillée à la main et avec la roue ; 1 vase tronconique noir poli travaille à la main, 2 cassolettes, 3 vase à corps arqué travaillé manuellement, 4 tasse à la roue, 5—8 imitations locales d'après les coupes déliennes, 9 bol, 10 gant fragmenté d'amphore du type rhodien, 11 gant fragmenté d'amphore de facture autochtone, 12 cassolette en glaise.
4. 1 Cassolette en glaise, 2 protome en glaise représentant un tête de colombe.
5. 1—2 fonds de vase, 3 fragment de parois de vase, 4 fragment de tasse à la roue, 6 fragment de goulot de broc, 6—7 fragments de terrines, 8 lame de faux, 9 briquet, 10—11 monnaie impériale romaine.
6. Céramiques d'usage commun (X—XI-ème siècle après J.C.)
7. 1—2 fonds de vases estampillés, 3 fragment céramique décoré avec des lignes obliques polies, 4 couteau en fer, 5 tôle circulaire en bronze.